

TANGAZO LA SERIKALI NA. 1044 la tarehe 18/12/2020

SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA

—————
(SURA YA 290)

—————
SHERIA NDOGO

(Imetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16 (1))

SHERIA NDOGO ZA USHURU WA MASOKO NA MAGULIO ZA HALMASHAURI YA
WILAYA YA SIHA ZA MWAKA 2020

Jina	1.	Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za Ushuru wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Wilaya ya Siha za Mwaka 2020.
Matumizi	2.	Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote la Halmashauri ya Wilaya ya Siha.
Tafsiri	3.	Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa itakapoelezwa vinginevyo:-

“dalali” maana yake ni mtu yeyote anayeenza bidhaa za sokoni kwa njia ya mnada kwa niaba ya mwenye bidhaa kwa mujibu wa sheria na taratibu za soko;

“Halmashauri” maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya Siha;

“kibali” maana yake ni idhini ya maandishi inayotolewa na Halmashauri kwa mujibu Sheria Ndogo hizi; |

“gazebo” maana yake ni kibanda chenye miguu ya chuma au plastiki au mbao ambacho juu yake kimefunikwa na paa la kitambaa au turubai au paa la aina yoyote;

“gulio” maana yake ni soko la wazi linalofanyika kwa wakati maalumu kwa kibali maalumu cha Halmashauri;

“kasha” maana yake ni kifaa maalumu cha kubebea au kuhifadhia bidhaa na mazao kama vile matenga, viroba, magunia, karatasi ngumu, masanduku na mbao;

“soko” maana yake ni eneo maalumu la biashara lililotengwa na Halmashauri kwa matumizi ya kuuzia au kununulia bidhaa na ni pamoja na gulio;

“meza au kizimba” maana yake ni kitu au kifaa kinachotumika kuweka bidhaa kwa ajili ya kuuza sokoni au gulioni;

“mfanyabiashara” maana yake ni mtu yeyote anayeenza bidhaa sokoni au gulioni kwa jumla au rejareja;

“Mkuu wa Masoko” maana yake ni mtu yeyote aliyeteuliwa au aliyeajiriwa na Halmashauri kusimamia shughuli zote katika soko;

“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Siha;

“mnada” maana yake soko la wazi ambalo mali au vitu mbalimbali vinauzwa kwa ushindani wa bei kwa kauli na kwa kibali maalumu cha Halmashauri;

“wadau wa soko” maana yake ni mfanyabiashara binafsi, vikundi vilivyoandikishwa katika Kamati ya Wadau wa Soko au Gulio na kuwasilishwa kwa Mkuu wa Soko, au vyama vya ushirika vinavyofanya shughuli za biashara katika soko;

“Wakala” maana yake ni mtu, kikundi, taasisi au

kampuni iliopewa kazi ya kukusanya mapato ya Halmashauri katika chanzo au vyanzo vya mapato;

“ushuru” maana yake ni tozo inayolipwa baada au kabla ya kupata huduma katika soko au gulio;

“vikundi” maana yake ni vikundi vya ushirika vya wafanyabiashara au umoja wa vikundi vya wafanyabiashara vilivyosajiliwa au kuandikishwa na kuwasilishwa katika Kamati ya Soko au Gulio na kwa Mkuu wa Soko na kutambuliwa na Halmashauri;

“zao” maana yake ni mavuno ya shambani au maliasili yanayoingizwa kwenye soko au ndani ya eneo la mamlaka ya Halmashauri.

Wajibu wa
Halmashauri

4. Halmashauri itakuwa na wajibu wa:

- (a) kuanzisha, kusimamia na kuendesha masoko kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;
- (b) kuendeleza masoko;
- (c) kusimamia usafi na usalama wa masoko;
- (d) kusimamia ufikishaji wa huduma za kijamii katika soko;
- (e) kugawa na kupangisha soko kwa vyumba, meza au vizimba;
- (f) kutenga maeneo kwa ajili ya magulio; na
- (g) kusajili wafanyabiashara wote katika masoko yote ya Halmashauri.

Mkuu wa
Masoko

5.- (1) Kutakuwa na Mkuu wa Masoko atakayeteuliwa na Halmashauri kwa ajili ya kusimamia shughuli za uendelezaji wa Masoko pamoja na:

- (a) kukusanya ushuru na ada mbalimbali;
 - (b) kusimamia usajili wa wadau wa soko kwa kushirikiana na Kamati ya Wadau wa Soko;
 - (c) kuimarisha huduma za ulinzi, maji na umeme katika masoko;
 - (d) kusimamia usafi na uondoshaji wa taka katika soko;
 - (e) kuhakikisha kuwa bidhaa haziuzwi kwenye eneo ambalo haliruhusiwi kwa shughuli hiyo;
 - (f) kuzuia ujenzi holela katika soko; na
 - (g) kutekeleza majukumu mengine yeyote atakayoagizwa na Halmashauri.
- (2) Bila kujali masharti ya kifungu kidogo cha (1), Halmashauri inaweza kuajiri Wakala ambaye atawajibika kusimamia uendeshaji wa soko kwa niaba ya Halmashauri.
- (3) Wakala atakayeajiriwa chini ya kifungu kidogo cha (2) atasimamia shughuli za uendeshaji wa soko kwa kuzingatia masharti yaliyoainishwa katika kifungu kidogo cha (1) na masharti ya mkataba wa uwakala kati yake na Halmashauri.

Kamati ya
Soko

- 6.-
- (1) Kutakuwa na Kamati ya Wadau wa Soko ambayo itaundwa na wadau wa soko kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.
 - (2) Kila kikundi cha ushirika katika soko kitakuwa na mwakilishi mmoja katika Kamati ya Wadau wa Soko.
 - (3) Kamati ya Wadau wa Soko itatakiwa kuweka

utaratibu maalum wa kuwapata viongozi wake, kuwaondoa madarakani na uendeshaji wa shughuli zake na kuuwasilisha kwa Halmashauri.

- (4) Vikao vya Kamati ya Wadau wa Soko vitafanyika mara moja kila mwezi.
- (5) Mkuu wa Masoko atakuwa Katibu katika vikao vyote vya Kamati ya Wadau wa Soko.

Majukumu
ya Kamati

7. Kamati ya Wadau wa Soko itakuwa na majukumu yafuatayo:

- (a) kuhakiki biashara zinazoendeshwa katika soko;
- (b) kuboresha ustawi wa wadau wa soko;
- (c) kuhakikisha uwepo wa nidhamu katika shughuli za soko;
- (d) kuhakikisha wadau wote wa soko na gulio wanalipa ushuru na ada kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;
- (e) kukuza na kuendeleza mfumo wa biashara;
- (f) kuhakikisha kila eneo la mdau na soko kwa ujumla linakuwa safi muda wote; na
- (g) kutekeleza kazi nyingine watakazoelekezwa na Mkuu wa Masoko kulingana na Sheria ndogo hizi.

Kamati
Ndogo

8.- (1) Kamati ya Wadau wa Soko itaunda kamati ndogo zenye wajumbe wanne kutoka miongoni mwa wajumbe wa Kamati ya Wadau wa Soko ambazo ni:

- (a) Kamati Ndogo ya Miundombinu na Usafi;
- (b) Kamati Ndogo ya Utawala na Biashara; na

(c) Kamati Ndogo ya Ulinzi na Usalama.

- (2) Bila kuathiri masharti ya kifungu kidogo cha (1), Kamati ya Wadau wa Soko inaweza kuunda kamati ndogo yoyote kwa kadri itakavyoona inafaa.

Usajili wa wadau

- 9.- (1) Mtu yeyote anayetaka kufanya biashara biashara katika eneo la soko atatakiwa kusajiliwa na Mkuu wa Masoko akishirikiana na Kamati ya Wadau wa Soko kwa lengo la kumtambua na kumworodhesha katika rejesta ya wadau wa soko.
- (2) Kwa kuzingatia masharti ya kifungu kidogo cha (1), kila mfanyabiashara atakayesajiliwa atapewa kibali cha kufanya biashara katika soko husika kutoka kwa Mkuu wa Masoko kama kilivyoainishwa katika Jedwali la Kwanza la Sheria Ndogo hizi.
- (3) Kibali kitatolewa kwa mfanyabiashara baada ya kulipa ada na kitadumu kwa muda wa mwaka mmoja tangu siku ya kutolewa na endapo atataka kuendelea na biashara katika soko atatakiwa kuomba kibali kingine kwa Mkuu wa Masoko.

Utolewaji wa kibali kwa biashara ambazo hazikuwepo

10. Mtu au mfanyabiashara yeyote ambaye anataka kufanya biashara ambayo awali haikuwepo au haikuwa na eneo ndani ya soko ataomba kibali kwa Halmashauri na masharti ya kifungu cha 9 yatatumika.

Kufuta kibali

11. (1) Mkuu wa Masoko anaweza kufuta kibali kilichotolewa chini ya Sheria Ndogo hizi, baada ya kutoa notisi ya siku thelathini, endapo mwenye

kibali hicho:

- (a) atakuwa na malimbikizo ya ada au ushuru;
 - (b) atakuwa amesimamisha shughuli zake kwa miezi mitatu bila taarifa;
 - (c) atakuwa na mwenendo unaokiuka masharti ya Sheria Ndogo hizi;
 - (d) atawashawishi wafanyabiashara wengine kutofuata Sheria Ndogo hizi au kusababisha uvunjaji wa amani; au
 - (e) atatumia chumba, kibanda, meza au kizimba alichopanga kinyume na madhumuni ya kufanyia biashara kama yalivyoainishwa kwenye mkataba wa upangishaji au maelekezo yatakayotolewa na Halmashauri.
- (2) Mfanyabiashara ambaye hatoridhika na uamuzi wa kufutiwa kibali anaweza kiuwasilisha pingamizi lake kwa Mkurugenzi katika kipindi cha siku kumi na nne tangu tarehe ya kufutiwa kibali.
- (3) Baada ya kupokea pingamizi, Mkurugenzi atatakiwa kutoa uamuzi wa pingamizi ndani ya siku saba tangu tarehe ya kupokea pingamizi husika.

Wajibu wa
mfanyabisha
ra

12. Kila mfanyabiashara katika eneo la soko atakuwa na wajibu wa
- (a) kusajiliwa na Mkuu wa Masoko katika rejesta ya wadau wa soko;
 - (b) kulinda na kuhifadhi miundombinu ya soko;
 - (c) kufanya biashara katika maeneo yanayoruhusiwa;
 - (d) kufanya usafi katika eneo lake la biashara;

- (e) kulipa ushuru na ada kwa wakati;
- (f) kutobandika au kutobandua tangazo bila idhini ya Mkuu wa Masoko;
- (g) kutotumia lugha ya matusi, kuudhi au kashfa katika eneo la soko;
- (h) kushiriki usafi wa jumla wa soko;
- (i) kutoweka bendera ya chama chochote cha siasa ndani ya eneo la soko;
- (j) kutofanya shughuli za kisiasa katika eneo la soko;
- (k) kutotupa taka ovyo au kutiririsha maji machafu;
- (l) kutowasha moto maeneo yasiyohusika ndani ya soko; na
- (m) kuheshimu masharti ya upangaji aliyopewa na
) Halmashauri na maelekezo atakayopewa na Halmashauri, Mkuu wa Masoko na Kamati ya Wadau wa Soko.

Muda wa
biashara

13. (1) Soko litakuwa wazi siku zote kuanzia saa kumi na mbili asubuhi hadi saa kumi na mbili kamili jioni.
- (2) Mkuu wa Masoko, kwa kushauriana na Mkurugenzi, anaweza kufunga soko kwa ajili ya matengenezo au sababu nyingine yoyote ya dharura pale itakapoonekana inafaa.
- (3) Isipokuwa kwa sababu nyingine za dharura, Mkuu wa Soko hatakuwa na mamlaka ya kufunga soko kwa sababu za matengenezo isipokuwa tu baada ya kutoa notisi ya siku saba kwa wadau wa soko kuhusu kusudio la kufunga soko kwa ajili ya matengenezo.

Ushuru wa soko au gulio	14.	(1)	Halmashauri itatoza ushuru wa soko au ushuru wa gulio kutoka kwa kila mfanyabiashara aliyesajiliwa kufanya biashara katika eneo la soko au gulio kwa kadri itakavyokuwa.
	-	(2)	Bila kuathiri masharti ya kifungu kidogo cha (1), Halmashauri itatoza ushuru na ada ya kibali cha kuweka kioski, kibanda, gazebo, konteina au genge la biashara lilio nje ya eneo la soko.
Ushuru wa kupakua na kubeba mizigo	15.	(1)	Kutakuwa na ushuru utakaotowa kwa kila gari litakaloingia ndani ya eneo la soko au barabara za soko kwa ajili ya kupakua au kubeba mizigo.
	-	(2)	Magari yataruhusiwa kuingia katika eneo la soko kwa lengo la kupakua au kubeba mizigo kuanzia saa kumi na mbili asubuhi hadi saa kumi na mbili jioni.
Ada ya pango	16.	(1)	Halmashauri itatoza ada ya pango la eneo la biashara katika soko ambayo italipwa na mfanyabiashara yeyote aliyesajiliwa kufanya biashara katika eneo la soko.
	-	(2)	Halmashauri inaweza, kwa makubaliano maalum, kumruhusu mtu yeyote kujenga banda la biashara katika eneo la soko.
Kibali cha minada na magulio	17.	(1)	Minada ya mazao, nguo na bidhaa nyingine itaruhusiwa kufanyika kwenye masoko kwa kibali maalum cha Halmashauri.
	-	(2)	Halmashauri inaweza kutoa kibali maalum cha kufanyika kwa magulio katika maeneo yatakayotengwa na Halmashauri.

Viwango vya ada na ushuru na muda wa kulipa	18. (1) Viwango vya ada na ushuru vitakavyotozwa na Halmashauri kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi vitakuwa kama vilivyoainishwa katika Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi.
	- (2) Ada itakayotozwa chini ya Sheria Ndogo hizi italipwa kabla ya huduma kutolewa.
	(3) Ushuru unaotozwa chini ya Sheria Ndogo hizi utalipwa kabla au wakati wa kupata huduma.
	(4) Bila kuathiri masharti ya kifungu kidogo cha (3) cha Sheria Ndogo hizi, Halmashauri inaweza kukubaliana na mlipa ushuru kuhusu utaratibu wa kulipa ushuru.
Usafi wa soko	19. (1) Kila mfanyabiashara anayefanya biashara katika eneo la soko atawajibika kuweka eneo lake katika hali ya usafi wakati wote.
	- (2) Mkuu wa Masoko kwa kushirikiana na Kamati ya Wadau wa Soko atasimamia usafi wa jumla wa soko siku ya Jumamosi ya mwisho wa mwezi.
	(3) Kila mfanyabiashara atatakiwa kuzingatia kanuni za afya.
Huduma ndani ya soko	20. Kila mfanyabiashara katika soko atatakiwa kugharamia huduma ya ulinzi, usafi, maji na umeme kulingana na matumizi yake ya kila mwezi.
Uingizaji wa bidhaa	21. (1) Bidhaa zote zitakazoingizwa katika soko zitatakiwa kuhifadhiwa kwenye makasha maalumu ya kusafirishia bidhaa.
	-

- (2) Ni marufuku kwa mkulima, mfanyabiashara, dalali au mtu mwingine yeyote kuingiza sokoni bidhaa zilizofungwa kwa majani au bidhaa zilizoharibika.

Mifugo
kutoingizwa
sokoni

22. Mtu yeyote hatoruhusiwa kuingiza mifugo katika eneo la soko isipokuwa mifugo ya jamii ya ndege na wanyama wadogo kama sungura watakaletwa sokoni kwa ajili ya kuuzwa.

Tahadhari
ya moto

23. Mtu yeyote hatoruhusiwa kufanya shughuli yoyote inayohusisha matumizi ya moto isipokuwa kwa idhini ya maandishi ya Halmashauri.

Makosa na
adhabu

24. Mtu yeyote atakayekiuka au kwenda kinyume na kifungu chochote cha Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyopungua Shilingi laki mbili na isiyozidi Shilingi milioni moja au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili na kisichozidi miezi ishirini na nne au vyote faini na kifungo kwa pamoja.

Kufililisha
kosa

25. Bila kujali masharti ya kifungu cha 24, Mkurugenzi anaweza kumtoa mtu yeyote kiasi cha shilingi laki mbili endapo mtu huyo atakiri kosa kwa kujaza fomu iliyoainishwa katika Jedwali la Tatu la Sheria Ndogo hizi na kulipa kiasi hicho pamoja na ada au ushuru anaodaiwa iwapo kosa linahusisha kudaiwa ushuru au ada.

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya kifungu cha 9 (2))

KIBALI CHA KUTUMIA SOKO/GULIO

1. Jina la Mwombaji
2. Anuani ya mwombaji
3. Kibali cha
4. Eneo ambalo kibali hicho kitatumika
5. Muda wa Kibali ni kuanzia tarehe.....hadi tarehe.....
6. Masharti ya kutumia kibali hicho.....
 - (a)
 - (b)
 - (c)
 - (d)
 - (e)

7. Tarehe ya kikao kilichoidhinisha kibali.....
Muhtasari Na.....

8. Imesajiliwa na:

Jina

Saini.....

Mkuu wa Soko

Saini ya Mwombaji

Tarehe

Tarehe

Mhuri.....

Sheria Ndogo za Ushuru wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Wilaya ya Siha

Tangazo la Serikali Na. 1044 (Linaendelea.)

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya kifungu cha 18 (1))

Na.	Aina ya ushuru	Kiwango cha Ushuru (Tshs.)
	A. USHURU WA SOKO KWA KUTWA	
1	Vizimba	500
3	Baba/Mama Lishe	500
4	Mitumba	500
	B. USHURU WA BIDHAA ZILETWAZO SOKONI KWA SIKU	
	Kuanzia Kilo 50 Hadi 100	
7	Dagaa	500
8	Vitunguu	500
9	Viazi mbatata	500
10	Karanga	500
11	Nazi	500
	Ushuru Wa Matenga/Boksi	
12	Maembe	1000
13	Papai	500
14	Nyanya	500
15	Ndizi	500
16	Samaki wakavu	1000
17	Mabungo	1000
18	Samaki wabichi	1000
	Ushuru Wa Viroba (Kg 50)	

Sheria Ndogo za Ushuru wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Wilaya ya Siha

Tangazo la Serikali Na. 1044 (Linaendelea.)

19	Nyanya chungu	500
20	Pilipili	500
21	Karoti	500
22	Matango	500
23	Ndimu	500
24	Limau	500
25	Pensheni	500
26	Parachichi	500
27	Peasi	500
28	Embe	500
29	Machungwa	500
30	Viazi vitamu	500
31	Mihogo	500
32	Kunde	500
33	Njegere	500
34	Hoho	500

**C. USHURU WA KUSHUSHA NA
KUPAKIAMIZIGO SOKONI**

34	Chombo cha 1/2 tani (500kgs)	4,000
35	Tani 1	6,000
36	Tani 1.5	7,500
37	Tani 2	12,000
38	Tani 3	14,000
39	Tani 4	16,000
40	Tani 15	18,000
41	Tani 7	20,000
42	Tani 8 – 10	25,000
43	Zaidi ya tani10	30,000

Sheria Ndogo za Ushuru wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Wilaya ya Siha

Tangazo la Serikali Na. 1044 (Linaendelea.)

D. VIWANGO VYA KODI ZA PANGO SOKONI)		
43	Vizimba	10,000
44	Vibandavya kuku	15,000
45	Mama/Baba lishe	20,000
46	Viosk/Mabanda ya Mitumba Bucha n.k.	50,000
47	Maduka	75,000
48	Stoo	300,000
49	Cold room	350,000

USHURU WA MAEGESHO SOKONI

1.	Magari mkubwa	Tani 7 na kuendelea	2000/= kwa siku
2.	Magari ya kati	Tani 2-7	1000/= kwa siku
3.	Magari madogo	-	500/= kwa siku
4.	Pikipiki	Aina zote	500/= kwa siku

JEDWALI LA TATU

(Limetengenezwa chini ya kifungu cha 25)

HATI YA KUFILILISHA KOSA

Mimi wa S.L.P.
..... nakiri kutenda kosa la
..... ikiwa ni kinyume na kifungu cha
..... cha Sheria ya Ndogo za Ushuru wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Wilaya
ya Siha za Mwaka 2020.

Kwa hiari yangu mwenyewe pasipo kushawishiwa na mtu yeyote nakubali kulipa kiasi cha shilingi
laki mbili badala ya kushtakiwa Mahakamani iwapo Mkurugenzi atatekeleza madaraka aliyopewa
chini ya kifungu cha cha Sheria Ndogo hizi.

Saini:

Tarehe

Mbele yangu:-

Jina:

Saini:

Wadhifa:

Tarehe

Sheria Ndogo za Ushuru wa Masoko na Magulio za Halmashauri ya Wilaya ya Siha

Tangazo la Serikali Na. 1044 (Linaendelea.)

Nembo ya Halmashauri ya Wilaya imebandikwa kwenye Sheria Ndogo hizi kufuatia Azimio lililopitishwa katika Kikao cha Baraza la Madiwani la Halmashauri ya Wilaya ya Siha kilichofanyika tarehe 06 ya mwezi 3 mwaka 2019.

NDAKI S. MHULI
Mkurugenzi Mtendaji
Halmashauri ya Wilaya
SIHA

GODSON J. NGOMUO
Halmashauri ya Wilaya
SIHA

Dodoma,
2 Novemba, 2020

NAKUBALI,

SELEMANI S. JAFO (MB.)
WN-OR-TAMISEMI